

GLAS NARODA

glas slovenskih delavcev v Ameriki.

Izdaja slovensko tiskovno društvo
FRANK SAKER, predsednik
VIKTOR VALJAVEC, tajnik.

Inkorporirano v državi New York,
dne 11. julija 1906.

Za leto velja list za Ameriko . . . \$3.00
za Evropo . . . 1.50
za vsa leta . . . 4.50
za pol leta . . . 2.50
za četrt leta . . . 1.75
V Evropo pošiljamo list skupno dve
številki.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz-
venem nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Published by the
LOVENIC PUBLISHING COMPANY
Incorporated under the laws of the
State of New York.

Advertisement on agreement.

Za oglaševanje do deset vrstic se plača 30
centov.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se
ne natisnejo.
Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejeto bi-
blioteko naznani, da hitreje najdemo aslo-
vsko. Dopisem in pošiljankam nare-
diteljske aslove.

"Glas Naroda"
69 Greenwich Street, New York City.
Telefon 1279 Rector.

Pomanjkanje šol.

Minoli petek se je v New Yorku
zaključilo šolsko leto z običajnimi
"Commencement Exercises". Ka-
kor vsako leto ob tem času, tako je
tudi letos obljubila šolska oblast na-
šega mesta, da bo do početka no-
vega semestra v septembru zgrajenih
toliko novih šolskih poslopj, da se
bode poludnevni šolski obisk po mož-
nosti razširil v celodnevni. Vendar
pa mislimo, da nam ni treba biti pro-
rok, ako že danes trdimo, da bo do
tudi v nadalje ostalo vse pri starem,
oziroma da bode pomanjkanje prostov-
rov za otroke še večje, nego je bilo
do sedaj, oziroma v letih zadnjega
desetletja.

V vedno naraščajočih mestnih de-
lih, severnem Bronxu in v Queensu,
kakor tudi v velikih brooklynskikh o-
krajih, imeli so tokom zadnjih dveh
let otroci najvišjih razredov popolni
poduk in na stotine otrok sploh ni
moglo obiskovati šole. Ker prebival-
stvo v onih mestnih delih danes za dnev-
no narašča, bodo tam morali kmalo
nvesti le poludnevni poduk.

Temu je mnogo kriva šolska oblast,
kteraj bi lahko bolj hitela z zidanjem
novih šol. Toda mesto da bi gradila
navadne šole, kupuje za velikske
cene zemljišča, ktera stoje potem po
več let prazna. Poleg tega pa ima
mnogo šol v najetih hišah, ktere za
to niti sposobne niso. Zastanarino
daje več na leto, nego bi stala gradnja
takih barak. Razun tega je tudi čud-
no, da v okrajih, ki so brez ljudskih
šol, grade dragocene poslopja za uni-
verze in višje šole, ktera stoje vedno
prazna.

Toda tako ne more vedno ostati.

Na Ellis Islandu.

Komisar Watchorn od naselniškega
urada je minolo soboto drage volje
naznanil čimskim poročevalcem o
naseljevanju.

Komisar, kteraj ravnokar izvršuje
pripravljalna dela za svoje leto po-
ročilo, ktero bode v kratkem gotovo
naznanja, da se naseljevanje ravna
vedno le po prosperiteti dežele. Se-
danje poslovno leto, ktero se je ra-
vnokar zaključilo, je bilo izvanredno
dobro in radi tega je tudi naselje-
vanje doseglo svoj rekord, kakoršnje-
ga ne pomni zgodovina naseljevanja.
Naseljenci se razdele po deželi na-
tatančno ravnanje se po večji ali manji
plači in sedem držav je dobilo 85 od-
stotkov vseh letos došlih naseljen-
cev.

Naseljevanje tokom zadnjih štirih
mesecev je bilo zelo veliko, kar je
spomladni povsem naravno. Nikakor
ne smemo pričakovati, da se bode na-
seljevanje vsled povišanja naselniške-
ga davka, ktero je postalo baš danes
pravomočno, pomanjšalo. Namen te-
ga davka je, povišati naselniške
fonde.

Od leta 1820 naprej, ko so se pri-
šli naseljenci vključevati, naselilo se
je v republiko 25,000,000 ljudi, toda
te številke so nepopolne, kajti ljudje
se vedno doseljujejo in iseljujejo
preko kanadskih in mehiških mej
in o tem naselniški urad nima na-
tašnih informacij. Urad za ljudsko
šteje trdi, da živi v republiku 1 mi-
lijon 250 tisoč Canadčanov in 125,000
Mehikanov.

Tekom minolih desetletij so priha-
jali k nam naseljenci v naslednjem

Naseljevanje.	Povprečno na leto.	Povprečno na leto.
1891—1900	3,844,425	384,442
1881—1890	5,246,613	524,661
1871—1880	2,812,191	281,219
1861—1870	2,314,824	231,482
1851—1860	2,598,214	259,821
1841—1850	1,713,261	171,325
1831—1840	599,125	59,912
1821—1830	143,439	14,343

Od leta 1870 naprej je Evropa zgri-
bila potom iseljevanja 25,000,000
ljudi, kteri so se naselili večinoma v
Zjed. državah.

Za slovensko vseučili-

šče v Ljubljani.

Referat dr. Mihajla Rostoharja na
manifestačnem zborovanju slo-
vanskega dijaštva v Pragi.

"Znanost je moč" — tako je ozna-
čil kulturni pomen znanosti angleški
filozof Francis Bacon. Po pravici.
Po spoznanju prirode se povzpnejo
iz odvisnosti po njenih delujočih sil
in jih zamoremo prisiliti, da služijo
človeškemu interesu. Čim popolneje
je naše poznanje prirode, tem lažje
je obvladamo in tem ugodnejši so po-
gosti naše eksistence. Z drugimi be-
sedami: "znanost je moč!" Konkre-
ten dokaz za to je dejstvo, da imajo
izobraženi kulturni narodi gospodar-
sko in politično premoč nad manj iz-
obraženimi.

Visoko cenimo to praktično stran
znanosti, uverjeni smo, da se zamo-
remo ohraniti kot narodna celota le
toda, če pospešimo izobrazbo v naj-
širših slojih slovenskega naroda in iz-
koristimo vse pridobitve moderne
kulture, toda odlično zavrzanje na-
mene nemstva, ki nas hoče pod pre-
tvezo kulture v nemških šolah razna-
roditi. Mi hočemo eksistirati kot za-
vedna narodna celota. V tej volji do
narodnega obstoja temelji naše pra-
vo do lastnega slovenskega vseučili-
šča, ki naj bi bilo torišče znanosti
in ognjišče narodne kulture, ki nam
da moč živeti, se razvijati in tekmo-
vati z drugimi narodi. Vprašanje
slovenskega vseučilišča je torej emi-
nentno eksistenčno vprašanje sloven-
skega naroda.

Ustanovitev slovenskega vseučilišča
pa je aktualna z ozirom na položaj
slovenskega dijaštva in z ozirom na
političen položaj slovenskega na-
roda v obče.

Veliko slovenskih abiturientov je
prisiljeno zatajiti svoje prepričanje
in iti v lemenat, ker nimajo sredstev,
da bi mogli v daljnih, dragih vseučil-
iščnih mestih nadaljevati svoje stu-
dije. A tudi oni revni dijaki — in
teh je mnogo — ki so dospeli na vse-
učilišče, so navezani na podporo, ki
pa nikakor ne zadostujejo, da bi se
mogli posvetiti zgolj svojim študi-
jam, temveč si morajo poleg tega
služiti kruh — kakor pdo zna in
more.

Usojeno jim je že v zgodnji mla-
dosti okusiti vse bridkosti proletar-
skega življenja. Kakor bi vendar
mogel mladenič, ki je zapustil kot
idealni abiturient slovensko domo-
vino, pri takih okoliščinah si ohraniti
prvotno plemenitost, požrtvovalnost
in pa svežost duha? Vrne se sicer ta
ali oni v domovino, a vrne se kot
tujec — v Cankarjevem pomenu be-
sede — kot tujec, ki je v trdem
boju za eksistenco izgubil vero v svoj
narod in v samega sebe ter postane
sečasoma pohlevno orodje birokrat-
tizma.

Negodni gmotni položaj slovenske-
ga dijaštva pa se vsled brezprimernih
prednostni in sirovitosti nemškega
nacionalnega dijaštva vedno slabša.
Leto skuša s pomočjo svojih profe-
sorjev študije slovenskemu dijaku o-
nemogočiti ali vsaj otežiti. Na Du-
majnu obstoji neka "bojna organizaci-
ja" ali "Kampforganisation", ki si
je nadala nalogo, izpodrinuti sloven-
sko dijaštvo z dunajske univerze. V
marcu letošnjega leta je sklenila ta
"bojna organizacija" na svojem sho-
du, ki so se ga udeležili tudi nekateri
vseučilišni profesorji, da bodo z vse-
mi sredstvi delali na to, da izpodri-
nejo z dunajskega vseučilišča sloven-
sko dijaštvo, češ, da je ta univerza
prenapolnjena s tujimi narodnostmi.
Sprejela se je tudi resolucija, naj
se slovenskim dijakom zabrani po-
hajati v menzo akademico, da jim
na ta način onemogoči eksistenco.

Ako se ta namera izvrši, tedaj mo-
ra 60 odstotkov slovenskih dijakov
prekiniti svoje študije. "Nositelji
kulture" — kakor vidite — niso po-
seben izbirni v svojih sredstvih proti
Slovonom.

Vem za izdatnejše sredstvo: za raz-
bremenitev dunajske univerze. Vla-
da naj nemudoma ustanovi sloven-
sko, češko in malorusko vseučilišče,
pa bodeta dunajska in graška uni-
verza takoj osvobojeni slovenskega di-
jaštva.

Slovensko dijaštvo pa bode imelo
v lastnem vseučilišču v Ljubljani pra-
vo zavetišče, njegovega ljubljenega in sploš-
ni položaj se bode izdatno skrbel
in marsikateremu slovenskemu abita-

rijentu bode zagotovljeno nadaljevanje
je študija.

Težavno stališče ima slovenski stu-
dent tudi pred nemško nacionalnimi
profesorji. Slovenski dijak je pri-
znan omarjen in marljiv, vendar
pada v zadnji dobi vedno po 75 od-
stotkov slovenskih dijakov pri izpiti-
h, dočim delajo Nemci z lahkoto svoje
izpite. Splošno je mnenje, da uspeh
slovenskega dijaka ne zavisi več od
njegovega znanja, ampak od tega,
prer kakšno komisijo pride.

Tako se torej ubija slovenskemu
dijaku veselje do študija in jemlje
pogum strpati po višjih smotih.
Navedem naj še nekaj konkretnih
dejev, ki jasno označujejo postopa-
nje nemških nacionalcev. Sloven-
ski profesorski kandidat, ki so
napravili iz svoje stroke izpit z do-
brim uspehom, napišejo v spričevalo
klavzulo: "befähigt zum Unterricht
in der deutschen Sprache mit Aus-
schluss des deutschen Gebietes". To
se praktično že dve leti sem. Ako
pomislamo, da Slovenci nimamo še
nobene srodne šole s slovenskim u-
čnim jezikom, tedaj se mora to početje
zaznamovati kot horendna prodrznost.
S takim spričevalom more slovenski
kandidat dobiti službo k večjemu v
Ljubljani.

Se en klasičen slučaj nemškega fa-
natizma hočemo omeniti. Lansko leto
je napravil na Dunaju filozof izpit iz
klasične filozofije kot glavni in iz-
nemšine kot postranski predmet z
dobrim uspehom. Delal je potem pri
istem profesorju še usposobnostni iz-
pit iz nemščine kot učnega jezika —
toda dobil je nezadostno. Kandidat
se je pritožil na ministerstvo, češ,
kako je moglo, da ne bi bil sposoben
poučevati v nemščini, ko ima vendar
izpit iz nemščine kot učnega pred-
meta. Ministerstvo je odločilo, da
ga mora komisija še enkrat izprašati.
Dobil je drugič nezadostno in kan-
didat se je drugič pritožil na mini-
sterstvo. To pa je baje na interven-
cijo izpraševalne komisije njegova
spričevala kratkoma kasiralo, in danes
je kandidat po fi. letih tožavnih
svojih študij brez spričevala in brez
eksistence. Tako torej izgleda
pravnica slovenskega, oziroma slovenskega
dijaštva na nemških univerzah, tak
je danes njegov položaj. Tudi to so
razlogi, ki utemeljujejo zahtevo
slovenskega dijaštva po lastnej uni-
verzi.

Vlada sama je že oficijalno pri-
znala upravičenost naše zahteve po
lastnem vseučilišču, toda ko je za-
rožljalo v nemškem taboru, je zlezla
ponižno pod klop in se začela izgovar-
jati, češ, da je ustanovitev nemogoča,
ker bi slovenska univerza ne imela
dovolj slušateljev. To je ničev izgo-
vor. Ako je vlada za 300 nemških
burscev ustanovila v Črnovicah poseb-
no nemško univerzo, tedaj ima 600
slovenskih visokošolcev tudi pravico
do lastnega vseučilišča; preveliko šte-
vilo slušateljev na itak ni v interesu
univerze, za kar so nam v dokaz zna-
ne zahteve po razbremenitvi dunaj-
skega vseučilišča. Slovensko vseučil-
išče bi imelo brez toleže fakultete
v kratkem času 800 slovenskih sluša-
teljev. O tem so na merodajnem me-
stu docela uverjeni, zato so se popri-
li zdaj drugega argumenta, ki je
prvemu dijametralno nasproten. Vla-
da bi v principu ne imela nič proti
slovenski univerzi — tako pravijo
merodajni gospodje — toda z ustanov-
itvijo slovenskega vseučilišča bi se
povzročila hiperprodukcija inteligent-
nega proletarijata, kterega je v Av-
striji že sedaj dovolj. Motivi, iz kte-
rih izvira ta vladna skrb za Sloven-
ce, nam bodo takoj jasni, ako si ne-
koliko bližje ogledamo statistiko urad-
ništva na slovenskem ozemlju.

Iz uradniške statistike o Kranjs-
ki, kjer je 95% Slovencev in 5%
Nemcev, je razvidno, da je 97 mest
zasedenih z Nemci, do kterih imajo
procentualno narodnostnemu razmerju
pravico le Slovenci. In sicer je pri
deželnem sodišču v Ljubljani 75 Slo-
vencev in 13 Nemcev, torej 9 Nemcev
več, kakor bi jih sicer smelo biti.
Pri okrožnem sodišču v Novem Mes-
tu je 43 Slovencev in 7 Nemcev, ki
zavzemajo vsi slovenska mesta. Pri
političnih uradih je nastavljenih 41
Nemcev in samo 21 Slovencev: pra-
vico bi pa imeli Nemci le do treh
mest. Med finančnimi uradniki je 27
Slovencev in 17 Nemcev, upravljen
bi bi le eden nemški uradnik. 4 no-
tarizatska mesta zavzemajo Nemci,
dasiravno nimajo nobene pravice do
teh mest. V Ljubljani sami je 24
nemških profesorjev.

Na Štajerskem je nič manj kakor
230 slovenskih uradniških mest za-
sedenih z Nemci, ki nimajo nikakor-
ne pravice do njih, in sicer je pri
nadsodišču v Gradcu 23 Nemcev in
le 2 Slovencev, pri okrožnem sodišču
v Ljubljani 44 Nemcev in samo 14
Slovencev, pri okrožnem sodišču v
Celovcu je 33 Nemcev in le 20 Sloven-
cev. Pri višjem dohodarinskem so-
dišču za Štajersko, Koroško in Kranjs-
ko je 106 Nemcev in samo 36 Sloven-
cev. Pri namestništvu v Gradcu je
49 Nemcev in nobenega Slovence. Pri
okrajnih glavarstvih na Spodnjem
Štajerskem je 28 Nemcev in le 2 Slo-
vencev. Pri finančnem ravnanstvu
v Gradcu je 26 Nemcev in nobenega

Slovencev, pri finančnem ravnanstvu
v Mariboru je 49 Nem-
cev in 1 Slovenec. Pri poštenu, ra-
vnanstvu v Gradcu je 34 Nemcev in
3 Slovenci. V deželni službi ni no-
benega Slovence. 23 nemških profe-
sorjev zaseda na Spodnjem Štajer-
skem slovenska mesta.

Na Koroškem, kjer tvorijo Sloven-
ci dobro tretjino vsega prebivalstva,
je v celoti le osem slovenskih uradni-
kov, dočim bi imeli Slovenci pravico
do 75 uradniških mest.

V primorskih deželah zasedajo
Nemci 171 slovenskih uradniških
mest, in sicer: pri deželnem višjem
sodišču 3 Nemci, pri deželnem sodišču
5 Nemcev, pri okrožnem sodišču v
Gorici 4 Nemci, pri okrožnem v Ro-
vinju 2 Nemci. Vse to na škodo Slo-
vencev. V politični službi je pri na-
mestništvu v Trstu 41 Nemcev in sa-
mo 9 Slovencev, pri policijskem ra-
vnanstvu 58 Nemcev in le 15 Slo-
vencev, v finančni službi je 27 Nem-
cev in le 15 Slovencev. K temu je
treba prišteti še 31 nemških profe-
sorjev v teh deželah.

Te številke govornijo dovolj jasno.
V slovenskih deželah torej zavzemajo
Nemci približno 570 uradniških mest,
do kterih imajo pravico edine Slo-
vence po številu prebivalstva raču-
neno.

Ven s temi importiranimi uradniki
iz slovenske zemlje, ki izvršujejo ge-
manizacijo slovenskega ljudstva. Po-
tem bode dovolj mest za vse tiste slo-
venske dijake, ki bodo izštudirali na
slovenskem vseučilišču.

Slovenci smatramo zahtevo po last-
nem vseučilišču za resno. Kot dokaz
za to naj omenimo dejstvo, da kranjs-
ka dežela sama z velikimi denarnimi
žrtvami skrbi za vseučiliške učne
moči. Tako imamo že vse učne moči
za pravniško fakulteto, ktere takoj-
šnjo ustanovitev odločno zahtevamo.
Tudi učne moči za filozofsko fakul-
teto bi lahko že imeli, ko bi se Slo-
vencev ne stavile ovire pri habilitaci-
ji na nemških univerzah.

Obrabčemo se na češki narod s pro-
šajo, da nam v tem oziru prisloži na
pomoč in omogoči provizorično habi-
litacijo slovenskih docentov na češki
univerzi.

Mnenja sem, da se mora slovensko,
češko in malorusko vseučiliško vpra-
sanje rešiti obenem — med temi po-
stulati mora obstajati junktim, ker
le tedaj zadobi slovenska solidarnost
realno podlogo.

Sedem let že vodi slovensko dija-
štvo boj za lastno univerzo, a vlada
na sni upoštevala in izpolnila ne naše
zahteve niti češke niti maloruske,
ker nismo bili solidarni in menda ne
tudi dovolj odločni. Dovolj je pro-
šenj, dovolj lojalnih peticij — odedaj
velja boj, in ta boj mora biti vza-
jemna.

Na predlog gosp. phil. Zalarja (A-
drija) je shod sprejel sledečo resolu-
cijo:

1. Potom zakonodaje naj se zajam-
či popolno slovensko vseučilišče v
Ljubljani.

2. Vlada naj stori takoj vse potreb-
ne priprave za otvoritev popolnega
slovenskega vseučilišča, in sicer naj
pred vsem pospešuje habilitacijo slo-
venskih docentov; najprimernejša za
to je češka univerza v Pragi.

3. Zahtevamo takojšnjo olvritev
juridične fakultete v Ljubljani, ker
so za to dani predpogoji.

Iz Hrvatske.

V Zagrebu, 13. rožnika.
(Konec.)

Nektera koalicijska glasila so zapo-
čela neplodno razpravo: kaka naj
bode daljna taktika naše delegacije.
V naši delegaciji vladate v glavnem
dve struji: ona bolj pravaška fra-
kcija, ki je pred časom rešila resolu-
cije stala na stališču pasivnosti na-
pram Madjarom, t. j. skupnega sa-
bora, bi tudi sedaj rada, da bi se bor-
ba prekinila in da bi hrvatski dele-
gati s primerno izjavo zapustili za-
jedniški sabor. S tem bi — tako ar-
gumentirajo — prenehal biti peštan-
ski parlament za nas "zajedniški"
sabor, a mi bi v hrvatskem saboru
z adresno na kralja demonstrirali proti
madjarskemu nasilstvu, da se proti
naši volji in proti temeljnemu upa-
movnemu zakonu uveljavi na našem
teritoriju zakon, ki ga smatramo za
škodljivega. Ko so to frakcijo ven-
dar pregovorili, da ne kaže zapustiti
parlamenta, je sedaj jela zagovarjati
misel, da bi se Hrvatje ne udeležili
specialne debate. Čim bi bila kon-
čana glavna debata, in bi bili Hrvatje
naravno proglašovani, naj bi demon-
strativno zapustili zbornico.

Druga frakcija pa pledira za ak-
tivno borbo v Pešti do skrajnih mej.
Ti naglašajo, da ostaneta, ako tudi
odide 30 delegatov iz Pešte, dva, tri-
je, s kterimi se bojo Madjari formal-
no zadovoljili kot s predstavitelji
Hrvatke. Ako se š Hrvatje vstopili
v peštanski parlament, potem morajo
tudi uporabiti vsa parlamentarna
sredstva, da se prepreči zakon, ki bi
bil v škodo Hrvatke. Saj ni potre-
ba, da bi Hrvatje vedno podpisali vsa

zakona, saj bi bili odgovorni, ako ne
bodo spoštovali naše avtonomije.

Situacija je sedaj tako nesto-
vna, da se lahko vsak čas spremeni,
a če se sedaj udamo in vrzemo proti
močno orožje parlamentarne borbe,
ugodimo s tem samo Madjarom, ki
nimajo pač nobene skrbi, kako bi svo-
je nasilstvo formalno opravili.

Zdi se mi, kakor sem obveščen iz
Pešte, da za sedaj vendarle prevladu-
je to mišljenje. Vsekakor lahko na-
ša delegacija uspešno dalje postopa,
ako le bode povsem solidarna ter
slozna v vsakem svojem daljnem ko-
raku.

Frankovci, takozvana Starčevićeva
stranka prava ne ve, kako bi osla-
bila vtiak borbe naših delegatov. Do
sedaj so neprestano kričali, da so
resolucijski večji madjaroni, kakor
so bili prejšnji, da so se prodali
Madjarom itd. A sedaj vidi jo tako
nepričakovani spor, tako odločno
borbo!

Toda frankovci ne samo, da ne pod-
pirajo kot rodoljubna stranka vsaj
indirektno predstaviteljstva vse Hr-
vatske v Pešti, marveč oni le sme-
šijo vso borbo na najinfamnejši na-
čin ali pa argumentirajo: evo, z Ma-
djari ne sme biti nobene zveze, no-
bene nagodbe!

Sicer pa agitirajo na vseh straneh
najbolj s tem, da bode frankovci
pri bodočih volitvah prišli v — ve-
čino. Kako si predstavljajo to svo-
je delovanje za ta slučaj, to čuvajo
kot svojo "tajnost", ker bi sicer
moral priznati, da bi se v tem
slučaju tudi morali — pogajati z Ma-
djari!

Te dni se je razglasilo, da je sank-
cijoniran novi zakon o krajevnih ime-
nih na Hrvatskem, s kterim se bode
preprečilo pomadjarjenje imen naših
krajev. A danes pa je došlo obve-
stilo, da je sankcijoniran novi tiskov-
ni zakon, s kterim se tudi pri nas od-
pravlja vsaka kaveja za časopise, se
uvaja kolportaza in omejuje konfi-
skacija na natanko določene delikte.
S tem se je vendarle nekaj storilo
tekotom leta dni; vendarle smo napra-
vili znaten korak naprej. S. N.

Kje je moj prijatelj FRANK KO-
LENC? Doma je iz Sela, fana
Mirna. Pred dvema meseci je bil
v Thomas, W. Va., in sedaj se na-
haja nekje v Clevelandu, Ohio. —
Kdor izmed rojakov ve za njegov
naslov, prosim, da mi ga naznani,
ker poročati mu imam nekaj zelo
važnega. Oni, kteri mi naznani nje-
gov naslov, dobi \$2 nagrade. Na-
slov: Joseph Russ, P. O. Box
188, Thomas, West Va.
(27-6-27)

Pozor Rojaki!

Potne noge, kurja očesa in ozeblino
vam popolnoma odpravim samo edino s
Knapovim praškom, kdor želi poskusiti
naj pošlje 30c v znakmah na kar mu ta-
ko pršek pošljem. Za golobradce in
plešaste imam najboljšo masilo po katerem
se v 6 tednih lepi brkovi, brada in
lasje narastejo, če ni to resnica plačam
vsakomu \$500

Jakob Wahčič,
1229 SOUTH FRONT STREET,
STEELTON, PA.

NAZANILLO IN VABILO.

Društvo sv. Barbare postaja št. 22
v Imperialu, Pa., priredi
dne 4. julija t. l.

VELIKO PLESNO VESELIJO,
v dvorani društva sv. Jožefa št. 29.

Čisti dobček je namenjen v dru-
štveno blagajno.
Začetek ob 2. uri popoldne. —
Vstopnina za gospode \$1.00, dame
proste.

Tem potom vladno vabimo cenjene
rojake in rojakinje iz Imperiala, Pa.,
in okolice, kakor tudi nam sobratska
društva, društvo sv. Jožefa št. 29 in
društvo sv. Barbare št. 3 v Moon Run,
Pa., da nas blagovolijo v polnem šte-
vilu obiskati.

Za dobro postrežbo in izvrstno za-
bavo skrbel bode ODBOR.

10x 2x n t — 2jul.

NAZANILLO.

Društvo sv. Alojzija št. 31 J. S. K.
Jednote v Braddocku, Pa., priredi
v četrtek dne 4. julija t. l.

**PLESNO VESELIJO oz. PIC-NIC
NA PROSTEM**

v Church Hill blizu Portland Creek.
Ravno tam bil je tudi isti dan lan-
skega leta. Vsi člani omenjenega
društva ste razprošeni se isti dan pol-
nostevlino udeležiti.

Objednem pa najvjudneje vabimo
vse rojake in rojakinje, kakor tudi
vsa slovenska društva iz Braddocka
in iz bližnjih mest in okolice.

Peljati se je treba do Turtle Creek
Crossing in tam bode stal kašipot.
Nadalje se naznanja vsem članom,
da bode

dne 14. julija

Društvena Selja.
Veliti bodemo opoznanje za Jedno-
tino zborovanje. ODBOR.
(18. jun, 24. jun, 1. jul)

glas slovenskih katoliško

podp. društvo svete Barbare

na Zvezo države Severne Amerike
Sj: Forest City, Pa.
Inkorporirano dne 1. januarja 1902 v državi Pennsylvania

ODBORNIKI:
Predsednik: JOSUALAR ml., Box 547, Forest City, Pa.
Podpredsednik: IV. TELBAN, Box 3, Moon Run, Pa.

Inkorporirana dne 24. januara 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL SUNIĆ, 421 7th St., Calumet, Minn.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIĆ, Box 424, Ely, Minn.
Pomoćni tajnik: ANTON GERZIN, 306 Pine St. Hibbing, Minn.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

FRAN MEDOS, predsednik nadzornog odbora,
9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN PRIMOŽIĆ, II. nadzornik, Box 641, Eveleth, Minn.
IVAN KERŽISNIK, III. nadzornik, Box 138, Burdine, Pa.

POROTNI ODBOR:

JAKOB ZABUKOVEC, predsednik porotnog odbora,
4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa.
MIHAEL KLOBUČAR, II. porotnik, 115, 7th St., Calumet, Mich.
JOŠIP PEZDIR, III. porotnik, 1401 So. 13th St., Omaha, Neb.
Vrhovni zdravnik Jednote: Dr. MARTIN J. IVEĆ, 711 N. Chicago Street, Joliet, Ill.

Krajevna društva naj blagovoljno pošiljati vse dopise, prsemembe udov in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROŽIĆ, Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.

Denarne pošiljke naj pošiljajo krajevna društva na blagajnika: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošljejo duplikat vsake pošiljke tudi na glavnega tajnika Jednote.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednote ali posameznikov naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: JAKOB ZABUKOVEC, 4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa. Prijelazni morajo biti natančni podatki vsake pritožbe.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

DROBNOSTI

KRANJSKE NOVICE.

V Ljubljani je umrl 83 let star Iv. Vilhar, mlajši brat pesnika M. Vilharja. Pokopin Vilhar je bil veletržec in vrl naroden mož.

Nagroma je umrl 13. junija okoli 1. ure popoldne na dvorišču gostilničarja Ivana Flegarja na Zaloški cesti leta 1853 v Dinjanu rojeni in tja pristojni opekar-vdovec Ivan Nasarosti. Navedena je privedel v Ljubljano opekar Dominik Fabro in ga hotel oddati v deželno bolnišnico. Preje pa sta šla v gostilno, kjer je Nasarosti spil vrček piva in ko sta hotela oditi, se je ta zgrudil na tla in bil takoj mrtev. Na lice mesta došli policijski zdravnik je mogel konstatovati le smrt.

S krumom zadušen. V Spodnjih Palovčah pri Kamniku je dveletni otrok Franca Novaka svojemu mlajšemu bratu v zibel masil v usta kruh, da se je ta z njim zadušil.

Sirovost. Večja družba šolskih otrok menda iz Vevč je napravilo izlet. Pri Sv. Jakobu ob Savi so fantalini napadli te otroke in njih spremljevalce. Metali so nanje kamne in položili čez cesto hlode, da bi se konji splasili. V neko gospo je priletel kamen s tako silo, da je bila skoro omamljena.

Kače. Letošnje leto je kaj bogato na strupenih kačah, ki so se pojavile tam, kjer jih nihče ne pričakuje. Tako so nekateri videli gade v škenskih hribih, celo na Rožniku, na Goloven jih je pa še mnogo več.

PRIMORSKE NOVICE.

Tajci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1906 do 5. jun. 1907 21,945 oseb. Od 30. maja do 5. junija je bilo v Opatiji nastanjenih 977 gostov.

Z murve je padel 73letni Fran Pavšič v Ločniku; padel je tako nesrečno, da je obledel mrtev.

Umril je bolnišnični usmiljenih bratov delavec Josip Brajdot, katerega je opekla vrela voda iz kotla v Moserjevi tovarni.

Vojaske begunec. Blizu kmetijske šole v Gorici so našli obleko artilerijskega vojaka. Vojak se je preoblekel najbrže na polju, potem pa pobegnul.

Dva vojaška begunec. Finančnim stražnikom pri laškem Vidnu sta se predstavila dva vojaška begunec iz Avstrije. Eden se imenuje M. Matjaž iz Istre, drugi je M. Stegon iz Trsta. Oba sta služila v Trstu pri lovskem bataljonu. Izjavila sta, da sta pobegnula radi strogosti v službi.

Priznan tat. Pri zlatarju Janežiču v Trstu je kupoval elegantno opravljen gospod damsko vratno verižico. Ker pa ni imel dovolj denarja pri sebi, vrnil je verižico, rekoč, da pošlje koga, ki prinese denar in vzame verižico. Ko se je neznanec odstranil, zapazil je zlatar, da mu manjka par briljantnih uhanov v vrednosti 2100 kron. Seveda o neznanu ni ne duha ne sledu.

ŠTAJERSKE NOVICE.

Umril je v Vondravcih na Štajerskem Matija Božidar Flegerič, bivši profesor na Hrvaškem ter pesnik in pisatelj.

HRVATSKE NOVICE.

Ogrsko-hrvatski državni zbor. Budimpešta, 14. junija. V začetku seje je naznanil predsednik Jasty, da so

hrvatske debate dosedaj provzročile vsak dan 256 K posebnih stroškov, v tem pa še niso zaračunjeni honorarji za prevajanje in potni stroški zagrebških stenografov. Predlagal je, naj zbornica avtorizira te izdatke. Poslanec Nagy je zaklical: "Hrvatje naj stroške le sami plačajo!" Posl. Hedervary je dokazoval, da se celo v avstrijskem parlamentu nemški govori v zapisnikih ne natisnejo, temuč le omenjajo: N. N. je imel govor v tem ali tem jeziku. Posl. Popović je pripomnil hrvatsko, da Hrvatje nočejo nikoli postati Avstrijci. Hrvatje imajo pravico, govoriti v skupnem parlamentu v svojem jeziku. Zbornica je odobrila te posebne izdatke. Potem je začel govoriti hrvatsko o železnici predlogi posl. Budislavjevič, k je govoril celih pet ur. Predsednik je postal tako nervozen, da mu je opetovano grozil, da mu odtegne besedo.

Dalmatinsko paroplovno vprašanje. Življensko vprašanje za Dalmacijo še vedno ni rešeno. Dva predloga sta bila že odklonjena; strnjenje dalmatinskih paroplovnih društev v zvezi z Lloydom je imel nekoliko nade, da se uredi, a bil je kmalu pokopan. Ustvarili so provizorij, ki pa je paroplovno zvezo med posameznimi kraji in Trstom ter Dalmacijo preje poslabšal kot pa izboljšal. Sedaj se knje tretji načrt, po katerem naj bi Lloyd prevzel vso brezoplovno zvezo med Dalmacijo in Trstom, obenem pa obdržal vse dosedanje trgovske proge. Dalmatinska paroplovna društva naj bi obdržala svoje postranske proge, a bi morala zajedno upeljati pri svojih parniških večjo brzino in dogovoriti se z Lloydom glede cen. Če se to zgodi, bi mogla tudi dalmatinska društva dobiti kaj iz skupne podpore 1,500,000 kron, drugih 1,800,000 kron dobi pa Lloyd sam kot brezoplovno posojilo, vrhuna pa še monopol na vse važnejše pomniške in trgovske proge. — Da vesti o tej novejši uredbi paroplovstva v Dalmaciji niso prenašljene, dokazuje dejstvo, da "Dobrovniško paroplovno društvo", ki je v jako dobrem gnetnem stanju in je predložilo vladi zelo ugoden projekt že v prvi polovici maja, a še do Junes ni dobilo odgovora. Dalmatinsko paroplovno vprašanje je važna preporna točka, ki se bo morala vsekako rešiti v novejši zbornici. Da se čimprej reši, ni želeli le iz narodno-gospodarskih ampak tudi iz strateških ozirov.

BALKANSKE NOVICE.

Zaradi nasiljev proti rumunskemu poslanec Vajdi v ogrskem državnem zboru so sklicali vseučiliščniki v Bukarešti velik protestni shod, h kateremu pošljejo zastopnike tudi Rumuni iz Makedonije, Besarabije in Sedmogradike.

Polokaj v Črni gori. Belgrad, 11. junija. Črnogorci, ki štrudajo na belgradskem vseučilišču, so izdali okle na svoje rojake, kjer delajo kneza Nikolaja odgovornega za kritično situacijo v Črni gori ter zahtevajo, naj se odstrani.

Novo srbsko ministerstvo. Belgrad, 11. junija. Novo ministerstvo je zopet sestavljen Pašić. V ministerstvo so zopet vstopili vsi dosedajni ministri razen Protića. Ministerstvo notranjih del bo vodil začasno justični minister Trifković.

Bolgarija. Sofija, 12. junija. Bolgarski delegat za trgovinska pogajanja z Avstro-Ogrsko pridejo prihodnji teden na Dunaj. — V političnih

krogih sstrahujejo, da namerava knez Ferdinand odločiti sedanje ministerstvo ter sestaviti novo vlado s pomočjo demokratičnih strank.

RAKOTEROSTI.

Roparski umor? Brnsko orožništvo je dobilo zaupno obvestilo, da je aprila meseca lanskega leta v gozdu pri Rostrevu bil umorjen neki Amerikane, ki je izstopil na postaji Strelce in da mu je bilo oropanih 4000 dolarjev. Truplo je pokopano v gozdu.

Uredništvo oblegano od vojakov. Med ruskim upornim vojaštvom se je najbolj odlikoval urupski polk in bil zato prestavljen na Kavkaz, da ei tam nabere tudi v bojih z usakiimi gorjanci lavorik. Toda tudi v tem kraju so napravljali vojaki izgrede in si dovoljevali razna protipostavna dejanja, da so celo kavkaški listi poročali navzile izvanredno strogi cenzuri o naravnost nezastidljivih činih. Tudi perburški časopisi so prinašali ostra poročila o tem razbojniškem poiku, ki niti ne ve, kaj je vojaška disciplina. Kar pride nekega dne v uredništvu lista "Zarja" dopisništvo častnikov urupskega polka, ki so energično zahtevali, da ne sme časopis prinašati o polku nikakih poročil, da se v tem oziru uredništvo pismeno zaveže in strogo molči o prihodu častnikov. Ako se v 24. urah ne ugoti njihovim zahtevam, bodo nastopili s silo. Uredništvo ni izgubilo poguma, ampak takoj brzojavilo ministrskemu predsedniku Stolypinu in vojnemu ministru Rodergerju, celo stvar pa priobčilo v listu. Dva dni kasneje je prišel v uredništvo poveljnik urupskega polka in hotel prisiliti urednika, naj sprejme popravek. Ker je ta to zahtevo odločno odklonil, so takoj kozaki obdali celo poslopje; uredništvo se je seveda moralo prieti pogajati in se zavezati, da priobči v prihodnji številki popravek, tičoč se izgrediv urupskega polka. Kozaki so se na to odpravili, poveljnik pa je dejal uredniku: "Vaša moč obstoji v peresu, naša pa v pesti."

Od služkinje do zdravnice. Na vseučilišču v Edinburgu je promovirala neka Pavlina Mayer doktorico medicine. Njeno življenje ni in čas njenega učenja ni bil ravno vesel, a je časten zanj in dokazuje, da jih je med ženskami mnogo, ki kažejo v življenjski borbi vajtnost. Kot hči kamoseskega mojstra odšla je zgodaj v službo v svet. Toda tudi pri najnavadnejšem delu v njenem srcu ni zamrlo neodoljivo hrepenenje, da se povzpne na višjo socialno stopinjo in postane zdravnica. Kot navadna služkinja je štedila, kolikor je mogla ter spravila toliko denarja skupaj, da so je mogla posvetiti študijam. Ves čas učenja se je vzdržavala z delom svojih rok. Često je stradala, a pogum jej ni upadel in sedaj je njen trud krasno poplačan. Nova zdravnica se poda kot zdravnica v kitajske misijone.

Častniška afera v Szegedinu. V Szegedinu sta prišla inženier Kozma in častnik Hauner z večjo družbo v gostilno. Med pogovorom pa sta prišla do nasprotij in končno do ostrega prepira. Hauner je v razburjenju dal Kozmi zašunico; ko mu jo je inženier hotel vrniti, potegnil je častnik sabljo in tako dolgo udrihal po Kozmi, dokler napadenec ni bil ves v krvi. Prijatelji so Haunerja hoteli pomiriti, kar se jim pa ni posrečilo. Častnik pride pred vojno sodišče.

Napad na ladje. Blizu Forzana v Rdečem morju so Arabci napadli usidrano angleško ladjo "Kilborn" in jo popolnoma oropali.

Roko zlomil na odr. V dunajski dvorni operi so peli opero "Hugonoti". Dvornega opernega peveca Slezaka, ki je pel vlogo Raula, zadene v buju krogla, nakaž mora pasti. Pri tem pa je ravnal tako neprevidno, da si je zlomil roko.

Kako se na Nizozemskem ubranijo beračev po pokličen. Nizozemsko je najnaprednejša poljedelska država v Evropi, in zato tudi ljudi, ki so prebivalcem nadležni, kot berači po pokličen in potepuhi, uporablja v prvi vrsti za obdelovanje zemlje. Kakor hitro oblasti zapazijo koga, da hoče prosjačiti, četudi bi lahko delal, odajo ga na eno izmed številnih uzornih kmetij, da se seznani z gospodarstvom, nato pa dobi v najem malo kmetijo, ktero obdeluje. Za potepuhe so ustanovljena posebna gospodarstva, na katerih morajo delati kot kaznjence.

Zmede v Perziji. London, 14. junija. Nedavno je bila v Perziji med ustaši in vladnimi četami večja bitka. Artilerija se je pridružila ustašam, dočim niso imele vladne čete nobenega topa. Vendar je poveljnik vladnih čet pred potuži ustaše, ker jih je naskočil od zadaj z 2000 konjeniki. Vodja ustašev prine Salar ed Danleh, je pobegnul v Mendeli.

Povodnji. Na Solnograškem so bile velike povodnji. Vas Pirtendorf je v nevarnosti.

Kaznovani volilci. Na Nižje Avstrijskem, torej tudi na Dunaju, je vsak postavno prisiljen iti na volišče. Pri zadnjih volitvah se je izkazalo, da na Dunaju 32,696 volilcev ni izpolnilo svoje dolžnosti. Proti tem mlacnežem se to postavno postopalo, najbrže se

bodo kaznovali s globa od 1 do 10 K. Na delah je število malomarnih volilcev 15,000, v vsaj delah torej okoli 40,000 glasov za uporabo postav.

Moem brata JAKOBA ZUPANČIČA. Star je 34 let. Doma je iz fare Doberniške, Dolenjske, in biva že pet in pol leta v Zjed. državah. Poročati mu imam nekaj zelo važnega, zato proim ceneje rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga blagovolji naznaniti njegovi sestri: Frances Srežnar, Box 39, Look No. 3, Allegheny Co., Pa. (28-6-27)

VABILO

— k —

PRVEMU VELIKEMU PIKNIKU.

katerega priredi

Slovensko podpa društvo sv. Barbare št. 8 v Johnstownu, Pa.,

dne 4. julija t. l.

(na dan amerikanske neodvisnosti)

na Haws & Williams Grove, nad Coopersdallom, 5 minut hoda od ulične železnice.

Začetek točno ob 1. uri popoldne. Vstopnina za moške \$1, pijska prost. Gospe in gospodične vstopnine proste. Vsakojaki prigrizki. Razne druge pijače in smodke na razpolago. Zato vljudno vabimo vsa ostala nam bratska društva iz Cambria ter Franklin in Conemaugh, da nas v obilnem številu posetijo izvolijo, da se prosto zabavamo v naravi.

V slučaju neugodnega vremena se piknik preloži na 14. julija.

K obilni udeležbi vljudno vabi (28-6-27) ODBOR.

POZOR SLOVENCIM IN HRVATIM.

Podpisani pripravljamo vsen potujočim rojakom v Chicago, Ill., in okolici svoj dobro urejeni

—: SALOON —

Na razpolago imam tudi lepo kegl. igrišče. Točim vedno sveže in dobro špič pivo, jako dobro domače vino, razne likerje ter prodajam fine smotke. Postrežba solidna.

Prodajam tudi in preokrabjam parobrodne listke za vse prekomorske črte po izvirnih cenah. Pošiljam denarje v staro domovino zanesljivim putem po dnevnem kursu. V svezi sem z banko Frank Sakser v New Yorku.

Svoji k svojim!

Z velepospotovanjem

JOSEF KOMPARE

3906 Greenbay Ave., So. Chicago, Ill.

JOHN VENZIL,

1017 E. 62nd Street, N. E., Cleveland, Ohio,

izdelovalec kranskih in nemških

HARMONIK.

Delo napravim na zahtevanje naročnikov. Cene so primerno nizke, a delo trpno in dobro. Trivrtstni od \$22 do \$45. Plošče so iz najboljšega cinka. Izdelujem tudi plošče iz aluminija, niklja ali medenine. Cena trivrtstnim je od \$45 do \$80.

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Isčem sestro IVANKO KERŽIČ; stara je 16 let, doma iz Goritice št. 27, fara Preserje. Prišla je iz starega kraja v New York 28. aprila na parniku Californie od francoske proge. Prosim, kdor ve zanj, da mi naznani njen naslov. Mary Rožnik, 910 Market St., Waukegan, Ill. (28-6-27)

Oz

"Winnetou, rdeči gentleman".

Spisal Karl May. Priredil za "Glas Naroda" R.

(Konoe.)

Ni mi žal, če leži v jezeru; da je strgal oporoko mojega brata, je zame zgruba, da ne more biti večje. Misel na to mi povrne vse moči. Lezem in skačem kot mogoče hitro navzdol; mogoče se mi posreči rešiti kak listek. Ko pridem doli, se zasveti na jezeru nekaj belega, papirju podobnega. Sledim se, akočim v vodo in plavam; da, košček oporoke je. Planem po jezerski gladini in najdem še tri druge koščke. Ostanke oporoke denem na solnce, da se posuše. Potem poskušam čitati razlite in izmiste črke. Seveda ne najdem kake vezane misli. Z veliko težavo preberem: "...dobe polovico...ker reveži...skale počijo...razdeliti...brez mashevanja..."

To je vse; skoraj ničesar, a vendar toliko, da se dajo sklepati posamezne misli. Te male koščke spravim varno.

Ko se popolnoma pomirim, začnem preiskavati. Del Apachov gre okrog jezera, da najde Santerjevega konja. Neki mora biti in nači ga moramo, ker pogine drugače od gladi. Saj mora biti gotovo privezan. Ostali gredo z nami v hrib, da poiščemo pot, ktere ga ni več. Trudimo se brez uspeha več ur, dokler ne premislim še enkrat tistih besedi, ktere sem čital v oporoki. Zadnji stavek, ktereja sem prečital, se glasi: "Tam razjahaš in plezaš — — —". Beseda "plezaš" se mi zdi malo čudna. Pleza se sicer na goro, če je zelo strma; navadno pa se rabi v drugem pomenu. Ali se tudi v tem slučaju nanaša na kako drevo? Preiskujemo in zapazimo res precej močno, visoko smreko, ktera raste blizu stene in raste postrani proti njej tako, da se na vrhu skoro naslanja na skalnat rob. Ta mora biti. Splezam nanjo. Rob je bolj širok, kot se je videlo od spodaj. Stopim nanj in grem za vogel. Pravilno. Tod je prava pot! Vidim gotovo tri yarde široko, dobro dostopno površino, ktera vodi polagoma kvišku in se konča tam, kjer se je utrgala tista ogromna skala in padla v jezero. Tam je vsepolno večjega in manjšega kamenja; kljub temu se loči dobro dno razdejane jame. Če ni zlato pod tem dnom, ampak če je bilo kaj nad njim, potem leži zdaj v jezerski globini.

Pokličem Apache, kteri mi pomagajo preiskavati. Preobrnemo vsak kamenček, a ne najdemo niti najmanjšega sledu. Mi smo vendar močnejši, kteri sklepamo pravilno iz najmanjših znamenj; v tem slučaju pa je zastoj ves trud in vsa bistrorost. Ko se vrnemo proti večeru k jezeru, da prenočimo, se vračajo pravkar Apache, kteri so šli iskat konja; našli so ga. Preiščem žepa na sedlu, a ne najdem ničesar.

Štiri dni smo ob jezeru in se trudimo na vso moč. Prepričan sem, da bi bili našli zlato, če bi bilo še v hribu. Gotovo leži v globini pri tistem človeku, kteri bi ga bil že kmalu imel: mesto tega pa ga je pokopalo seboj v globino. Vrnemo se brez uspeha v pueblo ob Rio Pecos; tolaži nas edino zavest, da je mashevana smrt Iné-tune in njegove hčerke Nšo-ti.

Tako je zginita Apachova oporoka, kot je zginito in in kot bode zginito vse rdeče plemo. Nadarjeno je sicer, a ne bode doseglo tistega vzvišenega namena, po kterem tako hrepeni. Kot so se majali in zibali listki oporoke po zraku, tako negotovo plava in stika rdeč mož za prostostjo po tisti zemlji, ktera je bila nekda njegova.

Kdor pride v gorovje Veliki Ventre ob reki Metzur, postoji pred grobom velikega Apache in pravi: "Tukaj leži Winnetou, sin rdečega plemena, a velik mož!" Ko bodo zginito zadnji sledovi rdečega plemena, bode stal na pol prostranih savanah zapada pravično čuteč človek in bode rekel: "Tukaj počiva rdeče plemo; veliko ni bilo, ker ni smelo veliko postati!"

K o n o e.

Usoda.

Poljski spisal Vladislav Orkan, prevel Fran Virant.

"Hvaljen bodi!"
"Na večne čase.... Od kod pa?"
"Iz Amerike."
"Naravnost?"
"Da."

"No, glejte, glejte.... Torej ste gotovo od tukaj?"
"Od tukaj, iz Parobja...."
"E, čegav?"
"Od Kopanjde."

"Vsi svetniki!.... Torej ste vi Martin? Nikakor vas ne bi poznala, tako ste se izpremenili. No, glejte, glejte...."

"Jaz sem vas poznal, samo čakal sem; hitro ste me ustavili...."

"Torej vi prihajate naravnost s pota?"

"Da, naravnost.... Kaj je tu novega? Povejte, kar veste. Iz pisem ni mogoče spoznati...."

"Eh, moj ljubi, škoda besedi!.... Niste imeli po kaj priti."
"Žena?...." je vprašal s tresočim glasom Martin.

"Eh, saj veste gotovo iz pisem, ki so vam jih ljudje pisali...." je odgovorila ženska.

"Slišal sem, slišal, toda ne morem verjeti.... Denar sem ji pošiljal...." je govoril zamisljeno.

"To je ravno, kar niste prav delali. Ne bi ji smeli pošiljati! Naj bi bila lakota umrla...."

"Ej, kaj pravite!...."

"Govorim resnico. Ona je vaše težko prisluzene krajezarje zapravila s tem potepuhom, in poleg tega so še narasli dolgov...."

"Povejte vse natančno, kar veste!..." je šepetal, odložil svečenj in se oprl ob ograjo. Ženska se je vsedla poleg njega.

"Ko ste odšli," je začela, "je šlo nekaj časa dobro; toda potem je vzele v službo Vojtko iz Gibe, tistega, ki je včasih zanjeto letal.... No, in začelo se je popivanje, vsak večer ples in nesramnosti, da Bog obvari!.... Denar, ki ste ga ji vi poslali, je vrgla vaša žena v gnilo...."

"O, za Boga!...." jo je prekinil Martin.

"Poslušajte ne dalje.... Sem je prišel Boštjan iz Kozire, tisti, veste, ki je bil šel v Pešto delat.... Prinesel je nemalo bankovcev.... Kakor hitro je žutila vaša pri njem denar, je začela z njim piti.... Vojtek se je sprijaznil, prišlo je do boja.... Boštjan je hudo poškodval Vojtko, tako, da se ta niti premakniti ne more. Od tedaj je šlo vedno bolj navzdol. Vaša se ni brigala za delo, polje je neobdelano, vse je ležalo zapuščeno in otroci so hodili razstrgani...."

"Za pot ran boljši!" je tožil obupno Martin.

"Da bi bilo le tega konca!...." je nadaljevala ženska. "Prišli so orožniki in vzeli seboj Boštjana...."

"Zakaj?"
"Zakaj? Ker denar, ki ga je prinesel s seboj, ni bil njegov, ampak ukraden. Kar je res, je to, da on ni vzel tega denarja. Eden izmed onih, ki so delali v tovarni, ga je ukradel gospodaru. Boštjan je zapazil, kam je ta skril denar, ga vzel in prišel v vas. Tam so onega prijeli, on je šel po denar, kjer ga je skril, a denarja ni bilo. Madžari so ga grozno pretepli...."

Boštjan je vedel za to, a ni vrnil. Tako vam je bil ta vragli človek trdovraten!.... Toda tu se je že raznesla govorica, da ima Boštjan neznanosko denarja, no, in tako so si začeli pomekikovati.... Ko so prišli orožniki, je imel še samo polovico od tega, a tudi to je odel vaši ženi.... Ha! Vaša je prebrisana! Takoj je vzela otroke in se odpeljala po železnici tja nekam onstran Krakova...."

"Vsi svetniki! in je ni tu!" je zavpil Martin in se prijel za glavo.

"I ni je.... Glejte, kam je to prišlo! Ako ne bi bili odšli v Ameriko, kakor so vam svetovali ljudje, bi se bili že na kak način preživili na tem posestvu. Tudi mlin ste imeli in nekaj darjstva, in kaj sedaj?.... Žena je utekla z otroci, na polju ni ničesar.... Še iz bajte vas upnik preženo.... Tako, tako botrečki!...." je pripovedovala ženska. "No, moram iti, da ne zamudim ure.... Tožimo se s sosedom...."

Martin je ni poslušal.... Niti poslovl se ni od "botreč", ampak je naprtil zveženj na pleča in hitro stolpal proti vasi.... Od daleč je že gledal svojo bajto. Hipoma se je ustavil, zaslonil oči z roko in se zagledal v njo.... Bila je zapuščena, nikogar pred pragom.... Čisto brez moči se je oprl ob ograjo in solze so curkoma tekale na zemljo....

"Moj Bog!" je mislil, "kako sem se veselil, ko sem se vozil čez morje, da vendar zagledam svojce, da oddalec zapazim otroke, da mi prihite nasproti, a tu ni nikogar.... nikogar!...." in pretregnane besede je zadušilo bolešno ihtenje.

"Oj, Maruša!.... skoraj na rokav sem te nosil, nisem ti pustil delati, in ti si mi tako ubežala.... Oj Maruša, Maruša!...."

Razjokal se je kakor otrok vstal nekako s silo in šel dalje, omahovaje kakor pijan....

Bilo je lepo jutro.... Ljudje so prihajali iz bajt na polje, ta s srpom, oni s koso; videli so ga, ko je šel. Nekaj žensk ga je celo pozdravilo, on je mehanično odgovoril in šel dalje. Saj bi ga tudi tako nihče ne poznal!.... Izpremenil se je, pustil črke; in z zveženjem na plekih je bil bolj podoben beraču, kakor tukajšnjemu gospodarju....

"Glej, tu se vlačijo pijan dedec in bernač, da bi imel za žganje," so mu letale na uho besede mimoidočih.

(Dalje prihodnjik.)

V slučajih nesreče

izvirionja udov, ako nkoči kost iz svojega letišča itd. rabite tako

Dr. RICHTERJEV Sidro Pain Expeller.

On suši, zdravi in dobavi udobnost. Imejte ga vedno doma in skrbite, da si nabavite pravega z našo varnostno znamko sidrom na etiketi.

V vseh lekarnah po 25 in 50 centov.

F. A. D. RICHTER & CO.
215 Pearl Street, New York.

Rojaki Slovenci!

Na znanje se Vam dá, da se je ustanovila

Kmetiska posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

V MIRNI PEČI PRI NOVEM MESTU NA DOLENJSKEM.

Vloge obrestuje po 4 1/2%, posojila daje pa po 5 1/2%.

Da je ta zavod na trdnih nogah, kaže sedaj obstoječi odbor:

Alojzij Hude, predsednik, župan, trgovec in posestnik v Mirni peči.

Njegov namestnik Fran Zupančič, posestnik in gostilničar na kolo-dvoru.

Blagajnik Matija Dular, posestnik v Podborštu.

Tajnik Karol Piki, nadučitelj in predsednik kraj. šol. sveta v Mirni peči.

Odborniki: Josip Krevs, posestnik v Biški vasi; Jakob Parkelj, posestnik v Mirni peči; Ivan Jarc, posestnik v Ivanji vasi.

Vsi se prosijo, kterim je na tem, da se občina v Mirni peči povzdigne, naj ta zavod podpira; s tem, da tukaj sem pošiljajo denar ter ga pri nas nalože, kajti čisti dobiček je in bode v prid občine obrnen.

NAČELSTVO.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI DNEVNIK NAJBOLEJŠI DNEVNIK!

JOHN KRACKER EUCLID, O.

Priporočam rojakom svoja izvrstna VINA, ktera v kakovosti nadkriljujejo vsa druga ameriška vina.

Budeče vino (Concord) prodajam po 50c galono; belo vino (Catawba) po 70c galono.

NAJMANJŠE NAROČILO ZA VINO JE 50 GALON.

BRINJEVEC, za ktereja sem im portiral brinje iz Kranjske, velja 12 steklenic sedaj \$13.00. TROPINOVEC \$2.50 galona. DROŽNIK \$2.75 galona. — Najmanjše posode za žganje so 4 1/2 galone.

Naročilom je priložiti denar. Za obila naročila se priporočam JOHN KRACKER, Euclid, Ohio.

Niže podpisana priporočam potujočim Slovincem in Hrvatom svoj

SALOON

107-109 Greenwich Street, 0000 NEW YORK 0000

v katerem točim vedno pivo, doma prešana in importirana vina, fine likerje ter prodajam izvrstne smodke.

Imam vedno pripravljen dober prigrizek.

Potujoči Slovenci in Hrvati dobe

stanovanje in hrano

proti niski ceni. Postrežba solidna.

Za obilen poset se priporočam

FRIDA von KROGE

107-109 Greenwich St., New York.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI DNEVNIK NAJBOLEJŠI DNEVNIK!

Na vsakdanje izmenice ni odgovorno za vsebino ali pravilnost. Upravništvo "Glas Naroda".

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", največji in najbolejši dnevnik.

Spominjajte se ob vsaki priliki naše prebrskotne družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani! Mal polski dar domu na oltari (v 4)

Cenik knjig,

KATERE SE DOBE V ZALOGI FRANK SAKSER CO., 109 GREENWICH STREET, NEW YORK.

MOLITVENIKI.

Bogu, kar je božjega, ličen molitvenik za moške, zlata obreza, polsrebrje, 75c, šagrin rod. obreza 40c.

Duška paša (spisal škof Fr. Baraga), platno, rudača obreza, 75c, fina vezava, zlata obreza, \$1.00.

Jesus in Marija, vezano v slonokost \$1.50, fino vezano v umenje \$2.00, vezano v šagrin \$1, vezano v platno 75c.

Ključ nebeških vrat, vez. v slon. kost \$1.50.

Mali duhovni zaklad, šagrin, zlata obreza 90c.

Nebeške iskricke, vez. v platno 50c.

Rajski glasovi, 40c.

Otroška pobožnost, 25c.

Prešov. Srce Jesuovo, platno, rud. obreza \$1.00.

Rožni venec, platno \$1.00.

Vrtec nebeški, platno 70c.

Skrbi za dušo, zlata obreza 80c, fino vezano \$1.75.

Sv. ura, zlata obreza, fino vezano \$2.00, šagrin vezava \$1.20.

Abecednik, vezan, 20c.

Abnov nemško-angliški tolmač, 50c.

Angličščina brez učitelja, 40c.

Aladin s čarobno cvetlico, 10c.

Andrej Hofer, 20c.

Avstrijski junaki, 90c.

Baron Trenk, 20c.

Belgrajski biser, 15c.

Beneška vedeševalka, 20c.

Berač, 15c.

Bojček, v drevo vpreženi vites, 10c.

Boščini darovi, 10c.

Burka vojaka, 30c.

Cerkvica na skali, 10c.

Cesar Fran Josip, 20c.

Cesarica Elizabeta, 10c.

Ciganova osveta, 20c.

Cvetina Borogradska, 20c.

Ovete, 20c.

Čas je zlato, 20c.

Črni bratje, 30c.

Četrt berilo, 40c.

Darinka, mala Ornogorka, 20c.

Deteljica, življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov, 20c.

Doma in na tujem, 20c.

Dve čudopolni pravljici, 20c.

Dimnik: Besednjak slovenskega in nemškega jezika, vezan 90c.

Domači zdravnik po Knappu, vezan 75c.

Domači zdravnik po Knappu, nevezan 50c.

Erazem Predjamski, 15c.

Erl, 20c.

Evstahija, 15c.

Evangelij, vezan 50c.

General Landon, 25c.

George Stephenson, oboževalec 40c.

Golobček in kanarček, 15c.

Goslovnik, 2 zvezka, skupaj 70c.

Grof Radecki, 20c.

Grundriss der slovenischen Sprache, vezan \$1.25.

Hedvika, banditova nevesta, 15c.

Hildegarda, 20c.

Hirlanda, 20c.

Hrvatsko-angliški razgovori, vezano 50c.

Hitri računar, vezan 40c.

Ivan Rosincoljub, 20c.

Isanami, mala Japonska, 20c.

Isidajala domovine, 20c.

Isidajala sreča, 20c.

Isidor, pobočni knez, 20c.

Jagorci, 20c.

Jurčičevi spisi, 11 zvezkov, umetno vezano, vsak zvezek \$1.00.

Kako je izgledil gozd, 20c.

Knez Črni Jurij, 20c.

Krištof Kolumb, 20c.

Krvna osveta, 15c.

Kako postanemo stari, 40c.

Katekizem, mali, 15c.

Lažnjivi Ključek, 20c.

Maksimilijan I., cesar mehičanski, 20c.

Mali vites, 3 zvezki, skupaj \$2.25.

Marija, hči polkova, 30c.

Marijica, 50c.

Materina krivda, 50c.

Mati Bojka s Bleda, 10c.

Miklova Zala, 30c.

Mirko Poktenjakovič, 20c.

Mladi samotar, 15c.

Mlinarjev Janca, 40c.

Mrtvi gost, 20c.

Mala pomaranča, 30c.

Mali vmesalec, 20c.

Muškenik. A. Askora. Elegančno vezano, \$1.25.

Na indijskih otocih, 20c.

Na preri, 20c.

Narodne pripovedke, 3 zvezki, vsaki 20c.

Nasledenci, 20c.

Naslednikova hči, 20c.

Naš dom. Zbirka povesti. Vsa 30c.

OPOMBA. Naročilom je priložiti denarno vrednost bodisi v gotovini, bodisi nakaznici ali poštnih znamkah. Poštšina je pri vseh teh omah te vrste.

Zdravju

najprimernejša pijača je

LEISY PIVO

ktero je varjeno iz najboljšega importiranega češkega hmela. Radi tega naj nikdo ne zamudi poskusiti ga v svojo lastno korist, kakor tudi v korist svoje družine, svojih prijateljev in drugih.

Leisy pivo je najbolj priljubljeno ter se dobi v vseh boljših gostilnah. Vse podrobnosti zveste pri Geo. Travnikarju 6102 St. Clair Ave. N. E. kteri vam dragevolje vse pojasni.

THE ISAAC LEISY BREWING COMPANY
CLEVELAND, O.

Rojakom v Pittsburgu, Pa. in okolici

raznjanjam, da je za tamošnji okraj moj

edini pooblaščen zastopnik za vse posle